

الگوی راهبردی مدیریت دانش در برنامه‌ریزی انتظامی شهری

علیرضا یآوری^۱

استادیار پایه ۱۰ پژوهشگاه علوم انتظامی و مطالعات اجتماعی ناجا

علیرضا حیدرنژاد

استادیار پایه ۸ پژوهشگاه علوم انتظامی و مطالعات اجتماعی ناجا

چکیده

در برنامه‌ریزی‌های شهری مبتنی بر مدیریت دانش، دانش انتظامی مؤلفه‌ای کلیدی در استقرار امنیت پایدار تلقی می‌شود. از سوی دیگر شهرسازی دانش بنیان، به تازگی توجه متخصصین شهری را به خود جلب کرده است و دلیل آن نیز علایق مشترکی است که بین ساختارهای مدیریتی شهر و سیاست‌های توسعه‌ای وجود دارد. لذا با توجه به ارتباط مفهوم توسعه و پیشرفت تکنولوژی در امور اقتصادی-اجتماعی با امنیت انتظامی، هدف از این مقاله، بررسی راهبرد و تأثیر مدیریت دانش، فناوری و نوآوری متناسب با شرایط و پتانسیل‌های شهری در ارتقاء امنیت انتظامی می‌باشد. این مقاله با بررسی و تلفیق دو گرایش از حوزه مطالعاتی مدیریت با روش کتابخانه‌ای و اسنادی و بهره‌جستن از اسناد بالادستی، نظرات خبرگان، منابع معتبر علمی و تجربی به رشته تحریر درآمده که با روش تحلیل عاملی تأییدی و از طریق نرم‌افزار SmartPLS نسبت به ارائه و تأیید الگوی پیشنهادی اقدام شده است. جامعه و نمونه آماری نیز از دو گروه نخبگان در سطح مدیران عالی شهری و انتظامی کلان‌شهرهای تهران بزرگ، کرج، اصفهان، شیراز، مشهد، تبریز و ارومیه به تعداد ۱۴ نفر برای مصاحبه عمیق در راستای کشف مؤلفه‌ها و شاخص‌های مدل و گروه دوم در سطح کارشناسان حوزه انتظامی و شهری کلان‌شهرهای مذکور به تعداد ۹۳ نفر برای ارزیابی مدل و تکمیل پرسشنامه‌های بسته‌محقق ساخته انتخاب شدند. محققین در فرجام یافته‌های خود به تبیین نقش پنج مؤلفه اساسی مدیریت دانش در برنامه‌ریزی انتظامی شهری شامل؛ منابع انسانی، فناوری اطلاعات، فرهنگ، رهبری و ساختار پرداختند که برابر خروجی‌های مدل، ۸۵ درصد از تغییرات برنامه‌ریزی انتظامی شهری توسط این پنج متغیر تبیین می‌شود. بنابراین مدیریت دانش و دسترسی به موقع و موثق به رویدادها و وقایع کشور با پشتیبانی فن‌آوری‌های نوین، از الزامات امنیت انتظامی در برنامه‌ریزی‌های شهری بوده و با ایجاد اشراف اطلاعاتی که زایده مدیریت دانش است، می‌تواند ضمن تصمیم‌سازی مؤثر برای مراجع برنامه‌ریز و تصمیم‌گیرنده انتظامی، نقش قابل ملاحظه‌ای در کیفیت مدیریت شهری داشته باشد.

کلیدواژگان: برنامه‌ریزی شهری، امنیت انتظامی، برنامه‌ریزی انتظامی شهری، مدیریت دانش، فناوری اطلاعات.

مقدمه

دهه‌ای که گذشت شاهد رشد کاملی از شهرهای دانش بنیان بوده‌ایم و این مفهوم اغلب از تعاریف اولیه در مورد شهر هوشمند^۱ و شهر دیجیتال^۲ سرچشمه می‌گیرد. از طرفی مشوق‌ها و نوآوری‌های محلی، علوم و خلاقیت‌ها در چارچوب مفاهیمی مانند توسعه امنیتی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی مبتنی بر دانش تعریف می‌شود. شهرهای دانش بنیان یکی از پارادایم‌های کارآمد برای شهرهای پایدار آینده را ارائه می‌کنند. بنابراین دانش بنیان شدن تولید خدمات و کالاها موضوعی است که با هدف عملیاتی شدن ایده‌ها و تبدیل نوآوری‌ها به تکنولوژی صورت پذیرفته است. در قرن حاضر که توجه به دانش با تمرکز بر مدیریت هدفمند آن و در قالب یک منبع استراتژیک به عنوان راهکاری کلیدی در پاسخ به چالش‌های پیش روی بشر مطرح است، مسائل مختلف شهری از جمله امنیت انتظامی نیز به مدد دانش شهرسازی و با تمرکز بر مدیریت هدفمند آن می‌تواند مطرح و حل گردد.

شهرهای جدید با پیشرفت‌های فناورانه، بافت‌های فرسوده با فضاهای نامناسب شهری و مناطق حاشیه‌نشین به‌ویژه در کلانشهرها با بسترهای ارتکاب جرم، سازمان‌های انتظامی را با مشکلات جدیدی در توسعه امنیت شهری مواجه ساخته است. سازمان‌های انتظامی نیز از محدود یگان‌هایی هستند که کارکنان آن‌ها پیوسته و در سطح گسترده با اقشار گوناگون مردم بالاخص در فضاهای شهری سر و کار دارند و در این تعاملات و ارتباطات نزدیک، تجربه‌های فراوان و البته منحصر به فرد و بی‌نظیری را کسب می‌کنند که می‌توان گفت تنها جایگاه آن‌ها ذهن کارکنان است و برای دستیابی، نگهداری و بهره‌برداری از آن در برنامه‌ریزی‌های شهری، تلاش جدی صورت نمی‌گیرد.

از سوی دیگر اهمیت استفاده از ابزار مدیریت دانش در برنامه‌ریزی شهری متضمن امنیت انتظامی برکسی پوشیده نیست. چراکه امکان استفاده از دانش دیگران برای توسعه امنیت شهری از طریق مراجعه به پایگاه‌های دانش برای حل مسائل انتظامی در فضاهای شهری و نیز شرایط کاهش زمان انجام کارها با ارائه روش‌های کمک اطلاعاتی به برنامه‌ریزان شهری برای مدیریت دانش فردی را فراهم می‌آورد. لذا مدیریت دانش به عنوان یک ابزار توانمندساز می‌تواند در برنامه‌ریزی‌های شهری با هدف ارتقاء امنیت انتظامی، بسیار سودمند باشد.

علیهذا با عنایت به مراتب فوق و نظر به اهمیت و ضرورت موضوع، این سؤال مطرح می‌شود که الگوی راهبرد

مدیریت دانش در تدوین برنامه‌ریزی انتظامی شهری چگونه است؟

براین اساس هدف اصلی این مقاله ارائه الگوی راهبردی مدیریت دانش در تدوین برنامه‌ریزی انتظامی شهری می‌باشد. همچنین در ادامه اهداف فرعی زیر نیز دنبال خواهد شد:

۱. بررسی تأثیر عامل فرهنگ در تدوین برنامه‌ریزی انتظامی شهری
۲. بررسی تأثیر عامل ساختار در تدوین برنامه‌ریزی انتظامی شهری
۳. بررسی تأثیر عامل رهبری در تدوین برنامه‌ریزی انتظامی شهری
۴. بررسی تأثیر عامل فناوری اطلاعات در تدوین برنامه‌ریزی انتظامی شهری
۵. بررسی تأثیر عامل منابع انسانی در تدوین برنامه‌ریزی انتظامی شهری
۶. اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر مدیریت دانش در تدوین برنامه‌ریزی انتظامی شهری

^۱) Smart city

^۲) Digital city

مبانی نظری

مدیریت: مدیریت را می‌توان علم و هنر متشکل و هماهنگ کردن، رهبری و کنترل فعالیت‌های دسته جمعی، برای نیل به هدف‌های مطلوب با حد اکثر کارایی تعریف کرد. (معمارزاده، ۱۳۸۹: ۱۳)

دانش انتظامی: دانش انتظامی به مفهوم خروجی‌های علمی در حوزه انتظامی است. (هزارجریبی و محبوبی‌منش، ۱۳۹۱: ۱۰)

مدیریت دانش: مدیریت دانش ناظر بر مجموعه‌ای از فرآیندها است که طی آن جریان دانایی در یک جامعه به صورت مستمر و فزاینده هدایت می‌شود. (ستتوسوز و سورماکز، ۲۰۰۴)

تعاریف مختلفی برای واژه و اصطلاح مدیریت دانش بیان شده است که برخی از آنها عبارتند از: (کوریبا و سارمنتو، ۲۰۰۳)

- ۱- بخشی از مجموعه سلسله مراتب متشکل از داده، اطلاعات، دانش و حکمت است.
 - ۲- موقعیتی است که به اطلاعات داخل سازمان ارزش می‌بخشد.
 - ۳- مسیری است که در آن دانش خلق و کسب شده و برای نیل به اهداف استفاده می‌شود.
 - ۴- روند آگاهانه ایجاد، اعتبار بخشی، ارائه، و توزیع دانش و کاربرد آن است.
 - ۵- فرآیند نظام‌مند نمودن، انتخاب، سازماندهی و ارائه دادن، اطلاعات و دانش بگونه‌ای است که درک فرد را در زمینه خاص و مورد نظر بهبود دهد.
 - ۶- به سازمان کمک می‌کند تا از مجموعه تجربیات حاصله درک مدون و شفافی به دست آورده و انعطاف‌پذیری را افزایش می‌دهد.
 - ۷- مجموعه‌ای از اعمال منظم و نظام‌مند است که برای به دست آوردن با ارزش‌ترین نتیجه از دانش در دسترس انجام می‌شود.
- بکارگیری تعاریف فوق در یک سازمان مستلزم داشتن راهبرد مدیریت دانش است که بر مبنای آن خلق دانش، بقای دانش، انتقال دانش و بهره‌گیری از دانش در سازمان به‌طور مشخص تعریف و روابط حوزه‌های عملکردی هر یک نیز تعیین گردد.

سیستم مدیریت دانش: مفهوم سیستم‌های مدیریت دانش با هدف پشتیبانی سازمان در خلق، انتشار و مدیریت دانش پدیدار شده‌اند. سیستم‌های مدیریت دانش اقدام‌های به‌کارگیری دانش گذشته سازمان در فرایند تصمیم‌گیری تعریف می‌شود که بر اثربخشی فعلی و آتی سازمان تأثیر می‌گذارد (آله، چیوتی و گالی، ۲۰۱۴)

برنامه‌ریزی شهری: برنامه‌ریزی شهری را می‌توان ایجاد محیطی راحت تر، آسان تر، دلپذیرتر و لذت بخش تر برای شهرنشینان دانست. (شیعه، ۱۳۸۷)

۱) Santosus and surmacz

۲) Correia and Sarmento

۳) Ale, Chiotti and Galli

مدل رن جانستون: رن جانستون (۲۰۰۰) نیز مدلی برای به‌کارگیری مدیریت دانش ارائه کرده است. این مدل، به‌کارگیری مدیریت دانش را با توجه به در نظر گرفتن دو عامل میزان پیچیدگی کار و میزان تعاملات موردنیاز برای انجام آن کار، عملی می‌داند.

جدول ۱. مدل مدیریت دانش با توجه به ساختار کار (جانستون، ۲۰۰۰)

نوع چهارم:	نوع اول:	گروهی
کارهای با پیچیدگی زیاد و نیاز به تعامل بالا	کارهای با پیچیدگی کم و نیاز به تعامل بالا	
نوع سوم:	نوع دوم:	فردی
کارهای با پیچیدگی زیاد و نیاز به تعامل پایین	کارهای با پیچیدگی کم و نیاز به تعامل پایین	
قضاوتی / غیر روتین	روتین	

مدیریت دانش و برنامه‌ریزی شهری

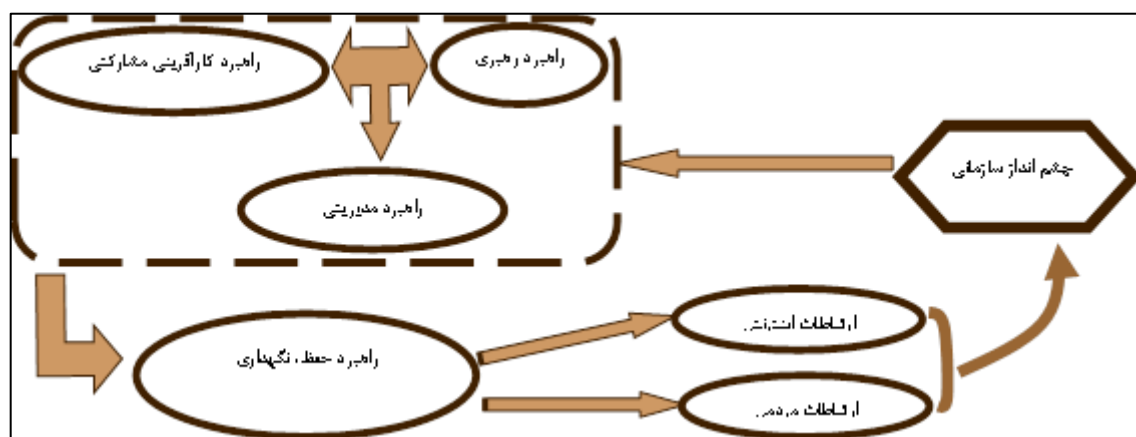
دیدگاه‌هایی متفاوت و گاه متضاد در مورد اتصال دانش با برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری شهری وجود دارد. دو مکتب فکری، دیدگاه‌های متفاوتی از دانش در برنامه‌ریزی را معرفی می‌کنند: (نخست) دانش یا اطلاعات موجود در فعالیت‌های برنامه‌ریزی را برای افزایش درک از دنیای پیرامون مورد استفاده قرار می‌دهد که برآمد چنین درکی، توانایی بیشتر در دستیابی به اهداف تنظیم شده برای جامعه است و (دوم) برنامه‌ریزی اشاره به مجموعه‌ای از فعالیت‌ها دارد که به تولید دانش یا اطلاعات منجر می‌شود و اطلاعات تولید شده برای پشتیبانی و پردازش تصمیم‌های اتخاذ شده توسط تصمیم‌سازان، به‌کار می‌رود. یک مشکل اساسی در اتصال بین مدیریت دانش و برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری شهری، تبدیل اطلاعات به دانش و در دسترس قرار دادن آن به عنوان دانش است؛ دانشی که در نهایت بتواند تصمیم‌سازی را تحت تأثیر قرار داده و آن را عملی کند. بنابراین دانش را می‌توان اطلاعات کاربردی به صورت سازمان‌یافته و فرآوری شده دانست که قابل درک و قابل به‌کارگیری برای سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، حل مشکلات و تصمیم‌سازی شهری، باشد. (ففر و همکاران، ۲۰۰۱)^۲

ضرورت مدیریت دانش و راهبردهای کلیدی آن در توسعه امنیت شهری مبتنی بر دانش:

بدیهی است توجه ویژه به کاردهای مدیریت دانش در برنامه‌ریزی‌های شهری با تأکید بر دانش انتظامی، یکی از عوامل مهم برتری‌ساز در اتخاذ تصمیمات مهم پیرامون ارتقاء سطح امنیت عمومی در فضاهای شهری است. لذا برنامه‌ریزی انتظامی شهری بر پایه مبانی دانشی، می‌تواند در استقرار امنیت عمومی و توسعه آن نقش بسزایی داشته‌باشد.

در این راستا و در توسعه امنیت دانش محور در فضاهای شهری، مدیریت دانش از ارکان اصلی محسوب می‌شود. این رکن اساسی در توسعه آنگاه به صورت مؤثر و کارا ظاهر می‌شود که در برنامه‌ریزی‌های شهری، راهبردهای ویژه‌ای برای مدیریت دانش انتظامی منظور گردد، آنگونه که در شکل زیر مشاهده می‌شود.

1) Johnston
2) Pfeffer & et. al

شکل ۲. مدل راهبردی مدیریت دانش (زک، ۱۹۹۹)

در تصویر بالا هر راهبرد از یک طرف دارای اثرات مجرد و مربوط به خود بوده و از طرف دیگر راهبردهای مختلف در سیستم روی همدیگر تأثیر خواهند گذاشت.

موانع و مشکلات پیش روی مدیریت دانش:

مدیریت دانش به ایجاد فرهنگ اشتراک دانش میان کارمندان کمک می‌کند. گرچه دانش می‌تواند توسط افراد کسب شود، ولی برای اینکه سودمند واقع شود، لازم است همه اعضای گروه در آن سهیم شوند و بر اساس مبانی مدیریت دانش در برنامه‌ریزی انتظامی شهری، تأکید بسیاری بر الزام برنامه‌ریزان به سمت استفاده از دانش و تجربیات انتظامی شده‌است.

یکی از موانع عمده اشتراک دانش در سازمان‌ها، فرهنگ سازمانی موجود است. در سازمان‌هایی که حفظ و ارتقای موقعیت شغلی بستگی به دانش افراد دارد و دانش کسب شده به آنان قدرت می‌دهد، اشتراک دانش برابر با به‌خطر افتادن و آسیب‌پذیری موقعیت شغلی تلقی می‌شود. لذا فرهنگ سازمانی را باید به سمتی ارتقاء داد که کارمندان مطمئن شوند تمام نظراتشان ارزشمند است و نگران این نباشند که با انتقال دانش به سایر کارکنان، وجهه خود را از دست می‌دهند و موقعیت شغلی خود را به خطر می‌اندازند.

یکی دیگر از موانعی که ناشی از فرهنگ سازمانی است این است که سازمان‌های امروزی به صورت مداوم با کوچک‌سازی و تغییر ساختار خود، ادغام‌ها و خرد کردن مسئولیت‌ها، تعداد زیادی از راهبردهای مدیریت دانش را دچار تزلزل می‌کنند. این تحولات به رغم منافی که در بردارند، باعث تغییر روابط سازمان-کارکنان شده‌اند. تغییر این روابط، موانعی در بارورسازی سرمایه دانشی به شمار می‌آیند.

راهبرد ۵ مرحله‌ای مدیریت دانش در برنامه‌ریزی انتظامی شهری:

- ۱) فرهنگ سازمانی: اتخاذ و توسعه رسمی مأموریت و ارزش برای برنامه‌ریزان شهری در استفاده از دانش انتظامی
- ۲) رهبری: تمرین و توسعه رهبری مبتکرانه در برنامه‌ریزی شهری با تمرکز بر مدیریت دانش انتظامی.
- ۳) ساختار: ایجاد ساختارهای جدید در سازمان‌های مدیریت شهری برای تسهیل در پذیرش مدیریت دانش انتظامی.

۴) فناوری اطلاعات: ایجاد لیست و مخزن دانش انتظامی متناسب با فضاهای شهری در چهار حوزه کلیدی: متخصصین حرفه‌ای، تاکتیک‌ها، پرونده‌های اداری و احساس امنیت. تمرکز اولیه مدیریت دانش در پلیس باید انتقال دانش ضمنی پلیس به دانش صریح و آشکار باشد که قدم اول در این راه فراهم کردن موجودی دانش سازمان است.

۵) منابع انسانی: ایجاد برنامه و رویه‌های خاص برای پرورش برنامه‌ریزان شهری مبتنی بر تجربه‌های انتظامی. (چشم‌براه وهمکاران، ۱۳۹۳)

متغیرهای تحقیق:

۱- متغیر وابسته: متغیر وابسته نتیجه اعمال و تغییرات متغیر مستقل است و نمی‌تواند به خودی خود وجود داشته باشد. در این تحقیق برنامه‌ریزی انتظامی شهری متغیر وابسته می‌باشد که می‌توان نتایج تغییرات متغیرهای مستقل را در آن مشاهده نمود.

۲- متغیرهای مستقل: این متغیر در تغییرات خود مستقل می‌باشد و به عامل دیگری در پژوهش وابسته نیست. در واقع متغیرهای مستقل آن دسته از شرایط یا خصوصیات است که پژوهشگر، در کاوش تحقیقی خود آنها را دستکاری و کنترل می‌کند تا رابطه علی آنها را با متغیر دیگری در موقعیتی ویژه مشاهده و بررسی نماید. عوامل مدیریت دانش در این تحقیق شامل منابع انسانی، رهبری، فرهنگ، فناوری اطلاعات و ساختار متغیرهای مستقل می‌باشند.

ساختار پرسشنامه:

پرسشنامه مذکور شامل ۲ بخش عمده است:

الف) سؤالات عمومی

در سؤالات عمومی به عنوان سؤالات جامعه شناختی، تعداد ۵ سؤال مشتمل بر "جنسیت"، "سن"، "سمت در حوزه مأموریتی"، "میزان تحصیلات" و "سابقه خدمت در سازمان‌های مرتبط با حوزه‌های انتظامی و مدیریت شهری"، پیش‌بینی شده که بر این اساس پاسخ‌دهندگان را مورد بررسی قرار می‌دهد.

ب) سؤالات تخصصی

این بخش شامل ۳۰ سؤال است که شکل کلی امتیازبندی پرسشنامه بر اساس طیف لیکرت از ۱ تا ۵ می‌باشد.

ج) ساختار پرسشنامه:

جدول ۲. ساختار پرسشنامه محقق ساخته

سؤالات پرسشنامه	شاخص‌ها	متغیرها
۱ - ۷	توجه به سطح دانش و مهارت انتظامی برنامه‌ریزان شهری برگزاری دوره‌های عمومی انتظامی ویژه برنامه‌ریزان شهری و در اختیارگذاشتن جزوات و کتب آموزشی مدیریت انتظامی. روابط نزدیک و دوستانه و روحیه همکاری در بین کارکنان انتظامی و برنامه‌ریزان شهری. میزان وضوح شرح وظایف برنامه‌ریزان شهری با تأکید بر امور انتظامی. وجود احساس نیاز در برنامه‌ریزان شهری به استفاده از اصول انتظامی.	منابع انسانی

	<ul style="list-style-type: none"> • تأثیرگذاری حقوق و مزایا در توجه به امنیت شهری در بین برنامه‌ریزان شهری. • میزان تشویقات متناسب با فعالیت‌ها. 	
۸-۱۲	<ul style="list-style-type: none"> • استفاده از بانک تجربه‌های انتظامی در برنامه‌ریزی انتظامی شهری. • استفاده از فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات در برنامه‌ریزی انتظامی شهری. • کاهش خلاءهای امنیتی-انتظامی در فضاهای شهری مبتنی بر فناوری اطلاعات. • میزان امنیت راه‌های ارتباطی و تبادل اطلاعات در سامانه‌های شهری. • تأثیر مدیریت دانش انتظامی در پردازش اطلاعات برنامه‌ریزی شهری. 	فناوری اطلاعات
۱۳-۱۶	<ul style="list-style-type: none"> • تمایل برنامه‌ریزان شهری به انتقال دانش و تجارب خود به سایرین. • فضای مناسب جهت مطرح کردن ایده‌های نوآورانه و خلاقانه انتظامی. • احساس تعلق خاطر برنامه‌ریزان شهری نسبت به شهر و امنیت آن. • افزایش دستاوردهای علمی-انتظامی برنامه‌ریزان شهری نسبت به گذشته. 	فرهنگ
۱۷-۲۱	<ul style="list-style-type: none"> • اهمیت مدیریت دانش انتظامی به عنوان یکی از بخش‌های محوری استراتژی برنامه‌ریزی شهری. • تسهیل تصمیم‌گیری‌های انتظامی در فضاهای شهری. • تبیین اهداف انتظامی توسط مدیریت برنامه‌ریزی شهری. • نظارت بر اقدامات انتظامی برنامه‌ریزان شهری. • میزان توجه مسئولین نسبت به عملکرد و توانایی‌های برنامه‌ریزان در برنامه‌ریزی‌های انتظامی شهری. 	رهبری
۲۲-۲۵	<ul style="list-style-type: none"> • لزوم تعیین حدود اختیارات برنامه‌ریزان شهری در استفاده از دانش انتظامی. • جوابگویی ساختار مدیریت برنامه‌ریزی شهری در مأموریت‌ها و وظایف انتظامی. • میزان تعامل و ارتباط برنامه‌ریزان شهری با مراکز تحقیقاتی انتظامی. • تقارب سازمان مدیریت برنامه‌ریزی شهری با سازمان‌های انتظامی. 	ساختار
۳۰-۳۶	<ul style="list-style-type: none"> • تأثیرگذاری مدیریت دانش در برنامه‌ریزی انتظامی شهری. • میزان سهولت استفاده از مدیریت دانش انتظامی برای برنامه‌ریزان شهری. • بروز و کاربردی شدن فرایند مدیریت دانش با توجه به نیازهای برنامه‌ریزی انتظامی شهری. • تأثیر مدیریت دانش در دسترسی به موقع اطلاعات و تصمیم‌گیری‌های به‌هنگام برنامه‌ریزان شهری. • توجه برنامه‌ریزان شهری به دانش انتظامی و فرآیند دانشی در برنامه‌ریزی شهری. 	برنامه‌ریزی انتظامی شهری

جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری در این پژوهش از دو گروه نخبگان در سطح مدیران عالی شهری و انتظامی کلان‌شهرهای تهران بزرگ، کرج، اصفهان، شیراز، مشهد، تبریز و ارومیه به تعداد ۱۴ نفر برای مصاحبه عمیق در راستای کشف مؤلفه‌ها و شاخص‌های مدل و گروه دوم در سطح کارشناسان حوزه انتظامی و شهری کلان‌شهرهای مذکور که دارای دانش و تجربه کافی برای جوابگویی به سوالات فوق و حداقل ۲ سال سابقه خدمت در این واحد را دارا می‌باشند که تعداد آنها ۱۲۰ نفر محاسبه گردیده است. لذا حجم نمونه بر اساس جدول مورگان حدود ۹۳ نفر برآورد که پس از انتخاب به پرسشنامه‌ها پاسخ دادند.

آمار استنباطی:

آزمون مدل در این پژوهش از طریق نرم افزار SmartPLS صورت پذیرفته است که بر دو نوع است:

(الف) آزمون الگوی اندازه‌گیری که مربوط به بررسی روایی ابزارهای اندازه‌گیری است.

(ب) آزمون الگوی ساختاری که به آزمون فرضیات تحقیق و اثر متغیرهای پنهان بر یکدیگر مربوط است.

مدل اندازه‌گیری:

(الف) بررسی پایایی (همسازی درونی) هر یک از گویه‌ها: اگر بار عاملی کمتر از ۰.۳ باشد رابطه ضعیف در نظر گرفته شده و از آن صرف‌نظر می‌شود. بار عاملی بین ۰.۳ تا ۰.۶ قابل قبول است و اگر بزرگ‌تر از ۰.۶ باشد خیلی مطلوب است. در جدول زیر بارهای عاملی هر یک از گویه‌ها ارائه گردیده است. چنانکه در جدول ذیل مشاهده می‌شود، گویه‌های دارای بار عاملی بیش از ۰.۶ مناسب‌تر هستند.

جدول ۳. بارهای عاملی هر یک از گویه‌های تحقیق بر سازه‌های خود

گویه‌ها	منابع انسانی	فناوری اطلاعات	فرهنگ	رهبری	ساختار	برنامه‌ریزی انتظامی شهری
۱	۰.۵۲۸					
۲	۰.۶۲۶					
۳	۰.۶۶۱					
۴	۰.۷۳۹					
۵	۰.۵۹۳					
۶	۰.۶۶۴					
۷	۰.۵۸۱					
۸		۰.۶۷۶				
۹		۰.۷۵۳				
۱۰		۰.۷۳۶				
۱۱		۰.۷۲۲				
۱۲		۰.۶۸۲				
۱۳			۰.۷۶۷			
۱۴			۰.۵۴۷			
۱۵			۰.۷۱۵			
۱۶			۰.۷۱۳			
۱۷				۰.۶۳۳		
۱۸				۰.۶۸۸		
۱۹				۰.۷۰۳		
۲۰				۰.۶۸۷		
۲۱				۰.۲۷۷		
۲۲					۰.۷۷۵	
۲۳					۰.۰۵۱	
۲۴					۰.۶۵۱	
۲۵					۰.۶۵۵	
۲۶						۰.۷۰۵
۲۷						۰.۷۱۴
۲۸						۰.۶۶۳
۲۹						۰.۵۷۳
۳۰						۰.۵۶۳

برای بررسی معنی داری بارهای عاملی، آماره‌های t مربوط به بارهای عاملی هر گویه در مقابل آن ذیل هر سازه نوشته شده است و ملاک اعتبار قابل قبول در اینجا این است که اعداد بالاتر از ۱.۹۶ در سطح ۰.۰۵ و بالاتر از ۲.۵۸ در سطح ۰.۰۱ معنی‌دار هستند.

جدول ۴. آماره t بارهای عاملی هر یک از گویه‌های تحقیق

T Statistics (O/STDEV)	P Values
--------------------------	----------

گویه ۱ -> منابع انسانی	۷.۰۴	۰.۰۰
گویه ۲ -> منابع انسانی	۹.۴۱	۰.۰۰
گویه ۳ -> منابع انسانی	۶.۲۱	۰.۰۰
گویه ۴ -> منابع انسانی	۱۰.۱۹	۰.۰۰
گویه ۵ -> منابع انسانی	۵.۵۱	۰.۰۰
گویه ۶ -> منابع انسانی	۵.۶۵	۰.۰۰
گویه ۷ -> منابع انسانی	۴.۰۴	۰.۰۰
گویه ۸ -> فناوری اطلاعات	۹.۵۰	۰.۰۰
گویه ۹ -> فناوری اطلاعات	۱۴.۸۶	۰.۰۰
گویه ۱۰ -> فناوری اطلاعات	۱۰.۴۰	۰.۰۰
گویه ۱۱ -> فناوری اطلاعات	۱۱.۲۲	۰.۰۰
گویه ۱۲ -> فناوری اطلاعات	۷.۱۴	۰.۰۰
گویه ۱۳ -> فرهنگ	۵.۵۳	۰.۰۰
گویه ۱۴ -> فرهنگ	۳.۵۹	۰.۰۰
گویه ۱۵ -> فرهنگ	۹.۲۶	۰.۰۰
گویه ۱۶ -> فرهنگ	۷.۶۸	۰.۰۰
گویه ۱۷ -> رهبری	۳.۴۳	۰.۰۰
گویه ۱۸ -> رهبری	۳.۲۲	۰.۰۰
گویه ۱۹ -> رهبری	۵.۳۸	۰.۰۰
گویه ۲۰ -> رهبری	۴.۸۴	۰.۰۰
گویه ۲۱ -> رهبری	۱.۳۰	۰.۰۰
گویه ۲۲ -> ساختار	۳.۳۰	۰.۰۰
گویه ۲۳ -> ساختار	۰.۱۵	۰.۰۰
گویه ۲۴ -> ساختار	۳.۴۰	۰.۰۰
گویه ۲۵ -> ساختار	۲.۷۲	۰.۰۰
گویه ۲۶ -> برنامه‌ریزی انتظامی شهری	۶.۸۶	۰.۰۰
گویه ۲۷ -> برنامه‌ریزی انتظامی شهری	۸.۲۶	۰.۰۰
گویه ۲۸ -> برنامه‌ریزی انتظامی شهری	۵.۱۷	۰.۰۰
گویه ۲۹ -> برنامه‌ریزی انتظامی شهری	۴.۳۱	۰.۰۰
گویه ۳۰ -> برنامه‌ریزی انتظامی شهری	۴.۲۴	۰.۰۰

همانگونه که مقدار آماره t در جدول فوق نشان می‌دهد تمامی گویه‌های تحقیق به استثنای گویه های ۲۱ و ۲۳ دارای پایایی برای سنجش متغیرهای پنهان هستند.

ب) بررسی اعتبار ترکیبی: برای بررسی اعتبار ترکیبی هر یک از سازه‌ها از ضریب ρ دیلون-گلدشتاین و میانگین واریانس استخراج شده استفاده شده است. در زیر ستون Composite Reliability در مقابل هر سازه یا متغیر پنهان، مقدار عددی این ضریب نوشته شده است. در این مورد نیز مقادیر بیش از ۰.۷ برای اعتبار ترکیبی قابل قبول هستند. در این تحقیق همانگونه که جدول زیر نشان می‌دهد، این اعداد همگی بیش از ۰.۷ هستند لذا اعتبار ترکیبی سازه‌ها قابل پذیرش است.

جدول ۵. اعتبار ترکیبی و مقدار واریانس استخراج شده متغیرهای پنهان تحقیق

Cronbachs Alpha	R square	Composite Reliability	AVE	
۰.۷۷۳	-	۰.۸۲۵	۰.۴۸۴	منابع انسانی
۰.۸۳۵	-	۰.۸۶۷	۰.۶۸۲	فرهنگ
۰.۸۴۶	-	۰.۸۷۴	۰.۶۹۵	فناوری اطلاعات
۰.۸۹۳	-	۰.۹۰۹	۰.۵۶۷	ساختار
۰.۸۶۲	-	۰.۸۲۳	۰.۶۷۲	رهبری
۰.۸۲۱	۰.۸۴۹	۰.۷۷۵	۰.۵۴۴	برنامه‌ریزی انتظامی شهری

مقادیر آلفای کروناخ متغیرهای پنهان تحقیق (منابع انسانی، فرهنگ، فناوری اطلاعات، ساختار، رهبری و برنامه‌ریزی انتظامی شهری) نیز همگی بالاتر از مقدار قابل قبول این شاخص (۰.۷) می‌باشند که حاکی از اعتبار بالای این متغیرها می‌باشد.

ارزیابی نکویی برازش مدل:

مدل PLS بر خلاف مدل‌های مبتنی بر کواریانس فاقد شاخص‌های برازش متعدد می‌باشد. اما شاخص GOF^۱ در PLS می‌تواند همانند شاخص‌های برازش کلی مدل عمل کند و از آن برای بررسی اعتبار یا کیفیت مدل PLS به طور کلی استفاده کرد. این شاخص بین یک تا صفر قرار دارد، که مقدارهای نزدیک به یک نشانگر کیفیت مناسب مدل است. GOF برابر است با میانگین هندسی متوسط شاخص افزونگی و متوسط ضریب تعیین (R^۲) که با استفاده از فرمول زیر محاسبه می‌گردد:

$$GOF = \sqrt{(\text{communality} \cdot R^2)}$$

$$GOF = (0.849 * 0.298)^{0.5} = 0.502$$

مقدار GOF محاسبه شده برای مدل پژوهش حاضر برابر ۰.۵۰۲ است که نشان دهنده برازش قوی مدل می‌باشد.

بررسی و آزمون مدل ساختاری:

آزمون مدل ساختاری با استفاده از بررسی ضرایب مسیر (Beta) یعنی اعداد روی مسیر، معنی داری ضرایب مسیر و مقادیر R^۲ یا واریانس تبیین شده، انجام می‌گیرد.

جدول ۶. ضرایب مسیر

برنامه‌ریزی انتظامی شهری	
منابع انسانی	۰.۴۶۹
فرهنگ	۰.۴۹۹
فناوری اطلاعات	۰.۷۶۹
ساختار	۰.۶۶۲
رهبری	۰.۲۲۷

علاوه بر این لازم است از میزان واریانس تبیین شده، جهت آگاهی از درصد تغییرات پیش‌بینی شده متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل، نیز آگاه شد. جدول زیر نشان دهنده واریانس تبیین شده متغیر وابسته یعنی "برنامه‌ریزی انتظامی شهری" را نشان می‌دهد.

جدول ۷. میزان واریانس تبیین شده

R Square	
برنامه‌ریزی انتظامی شهری	۰.۸۴۹

¹. Goodness of Fit

جدول فوق نشان دهنده آن است که واریانس تبیین شده برنامه‌ریزی انتظامی شهری حدود ۸۵ درصد است. به عبارت دیگر متغیرهای منابع انسانی، فرهنگ، فناوری اطلاعات، ساختار و رهبری ۸۵ درصد از تغییرات "برنامه‌ریزی انتظامی شهری" را پیش بینی می‌کنند.

سپس جهت آزمون معنی داری مسیرها به آماره t هر مسیر توجه می‌نماییم. ملاک معنی داری در اینجا اعداد بالاتر از ۱.۹۶ در سطح ۰.۰۵ و بالاتر از ۲.۵۸ در سطح ۰.۰۱ است.

جدول ۸. آماره t ضرایب مسیر مدل تحقیق

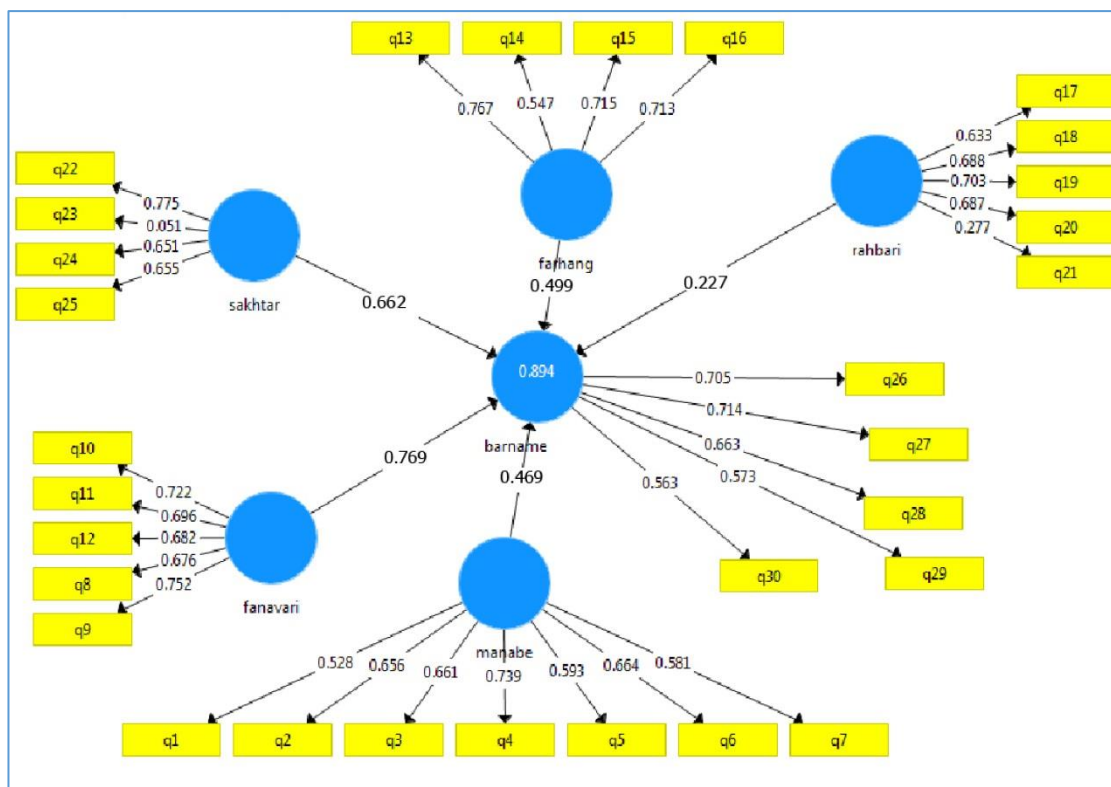
برنامه‌ریزی انتظامی شهری	
منابع انسانی	۲.۹۷
فرهنگ	۲.۹۸
فناوری اطلاعات	۶.۷۶
ساختار	۲.۶۱
رهبری	۲.۰۰۱

با توجه به کمیت T بالاتر از ۱.۹۶، منابع انسانی دارای تاثیر معنی داری بر "برنامه‌ریزی انتظامی شهری" بوده و با توجه به مثبت بودن ضریب مسیر ۰.۴۶۹ این تاثیر مثبت می‌باشد. همچنین فرهنگ تاثیر معنی داری بر "برنامه‌ریزی انتظامی شهری" بوده و با توجه به مثبت بودن ضریب مسیر ۰.۴۹۹، این تاثیر مثبت می‌باشد. فناوری اطلاعات، ساختار و رهبری نیز دارای تاثیر معنی داری بر "برنامه‌ریزی انتظامی شهری" هستند.

الگوی برنامه‌ریزی انتظامی شهری مبتنی بر مدیریت دانش:

با عنایت به نتایج حاصل از داده‌های ورودی در نرم افزار SmartPLS، خروجی شکل الگوی برنامه‌ریزی انتظامی

شهری مبتنی بر مدیریت دانش به صورت زیر می‌باشد:

شکل ۳. الگوی برنامه‌ریزی انتظامی شهری مبتنی بر مدیریت دانش (به‌همراه ضرایب مسیر و بارهای عاملی) خروجی مدل حاکیست متغیرهای منابع انسانی، فرهنگ، فناوری اطلاعات، ساختار و رهبری می‌توانند درصد قابل توجهی از تغییرات برنامه‌ریزی انتظامی شهری را پیش‌بینی می‌کنند و تمامی ۵ متغیر دارای تأثیر مثبتی بر این متغیر می‌باشند.

نتیجه‌گیری

بدیهی است فضاهای جدید شهری با پیشرفت‌های فناورانه در کنار بافت‌های فرسوده و مناطق حاشیه‌نشین توسعه امنیت شهری را با مشکلات جدیدی مواجه ساخته است. از سوی دیگر سازمان‌های انتظامی نیز از محدود یگان‌هایی هستند که کارکنان آن‌ها پیوسته و در سطح گسترده با اقشار گوناگون مردم بالادست در فضاهای شهری سر و کار دارند و در این تعاملات و ارتباطات نزدیک، تجربه‌های فراوان و البته منحصر به فرد و بی‌نظیری را کسب می‌کنند که می‌توان گفت تنها جایگاه آن‌ها ذهن کارکنان انتظامی است و لازم است برای دستیابی، نگهداری و بهره‌برداری از آن در برنامه‌ریزی‌های شهری، تلاش جدی صورت گیرد. لذا با توجه به نقش مدیریت دانش در تضمین اثربخشی و کارایی برنامه‌ریزی‌های شهری، می‌توان گفت مدیریت دانش انتظامی و دسترسی به موقع و موثق برنامه‌ریزان شهری به دانش انتظامی با پشتیبانی فن‌آوری‌های نوین، نقش قابل ملاحظه‌ای در توسعه امنیت انتظامی در فضاهای شهری و نیز یاری سازمان‌های امدادی در پیش‌بینی، پیشگیری، مهار و کشف جرایم دارد.

همچنین برنامه‌ریزان شهری می‌توانند با بهره‌گیری از مؤلفه‌های تأثیرگذار مدیریت دانش، ضمن تبدیل دانش ذهنی به عینی، نسبت به شناخت کامل تهدیدها و عناوین جدید مجرمانه، تحلیل مسایل انتظامی، شناسایی الگوها، نسبت به اتخاذ تصمیمات بهینه در سطوح راهبردی و عملیاتی و تاکتیکی در برنامه‌ریزی برای فضاهای شهری اقدام نمایند. تبیین نقش مدیریت دانش در برنامه‌ریزی انتظامی شهری به عنوان راهبردی ضروری در محیطی پویا و غیر ایستا، موجبات ارتقاء بهره‌وری و بهبود عملکرد فردی و سازمانی و جلوگیری از زوال دانش در واحدهای انتظامی را فراهم می‌سازد. لذا بکارگیری الگوی یاد شده در این مقاله گام مهمی در استانداردسازی برنامه‌ریزی‌های شهری مبتنی بر دانش انتظامی بوده و الزامات و فرآیندهای حاکم بر آن را با تفکری امنیت‌محور، سیستمی و ساختارمند بدون اعمال سلیقه شخصی، مبتنی بر اسناد بالا دستی یکپارچه و منسجم می‌سازد.

اما نتایج حاصل از تحلیل داده‌های این پژوهش حاکیست، در مجموع با توجه به (R^2) متغیر برنامه‌ریزی انتظامی شهری که برابر ۰.۸۴۹ می‌باشد، واریانس تبیین شده این متغیر ۸۵ درصد است. به عبارت دیگر متغیرهای منابع انسانی، فرهنگ، فناوری اطلاعات، ساختار و رهبری ۸۵ درصد از تغییرات برنامه‌ریزی انتظامی شهری را پیش‌بینی می‌کنند و تمامی ۵ متغیر دارای تأثیر مثبتی بر این متغیر می‌باشند و در انتها با توجه به نتایج نرم افزار Smart PLS مدل ارائه شده، تأیید می‌گردد.

پیشنهادهای مرتبط:

ایجاد کارگروه مشترک برنامه‌ریزان شهری و مدیران انتظامی متناسب با شرایط نوین و فضاهای جدید شهری. هم‌افزایی برنامه‌ریزان شهری و کارکنان انتظامی با استقرار سامانه نوین برنامه‌ریزی شهری مبتنی بر دانش انتظامی. فرهنگ‌سازی در راستای معماری نوین شهری مبتنی بر دانش انتظامی با برگزاری سمینار و کارگاه آموزشی.

تبدیل دانش ضمنی انتظامی به دانش آشکار در واحدهای مدیریت شهری (انتقال تجربه‌های انتظامی به برنامه‌ریزان جوان شهری و هم‌تا‌پروری در پست‌های ضروری).

ایجاد تعامل بیشتر سازمان‌های مدیریت شهری با مراکز علمی، آموزشی و پژوهشی انتظامی جهت رفع نیاز در حوزه دانش انتظامی.

استفاده از تجارب دانش انتظامی و تعیین نحوه تعامل بین برنامه‌ریزان شهری در ایران و سایر کشورهای هدف. تعریف چارچوب دقیق علمی ابعاد عینی و واقعی امنیت عمومی متأثر از مؤلفه‌های مدیریت دانش در برنامه‌ریزی‌های انتظامی شهری.

ایجاد مدیریت یکپارچه منابع اطلاعاتی برای ایجاد اشراف اطلاعاتی و ارتقاء سطح مدیریت دانش انتظامی در سازمان‌های برنامه‌ریزی شهری.

نیل برنامه‌ریزان شهری به سمت فرهنگ دانش‌پژوهی و استفاده از ابزار مدیریت دانش در سامانه‌های خبره و اطلس توزیع جغرافیای جرم در برنامه‌ریزی‌های شهری.

آینده‌پژوهشی برنامه‌ریزی انتظامی شهری مبتنی بر مدیریت دانش در پیش‌بینی و پیشگیری از جرایم و وقایع امنیتی.

منابع

- الوانی، سید مهدی (۱۳۷۲)، مدیریت عمومی، انتشارات نی، ص ۹.
- چشم‌براه، محسن، قاسمی، محمد، کرباسیان، مهدی، یاور، علیرضا، خیام‌باشی، بیژن، راهبرد مدیریت دانش در مدیریت بحران، پژوهشنامه نظم و امنیت، سال هشتم، شماره ۳۰، صص ۲۷-۵۲.
- خورشیدی، عباس و ذوالفقاری، حسین (۱۳۹۰). تئوری‌های مدیریت و رهبری، انتشارات مرزبانان، ص ۲۹.
- رضاییان، علی (۱۳۸۰)، مبانی سازمان و مدیریت، انتشارات سمت، ص ۸۰.
- شیعه، اسماعیل (۱۳۸۷)، کارگاه برنامه‌ریزی شهری، انتشارات دانشگاه پیام نور، چاپ پنجم، صص ۴-۳.
- فرهنگ دهخدا (۱۳۷۲)، جلد دوم، انتشارات دانشگاه تهران، ص ۲۷۷۹.
- قاسمی، محمد، یاور، علیرضا، اشراقی، مهرداد، یاور، آرش، (۱۳۹۲)، الگوی مرحله محور فرماندهی و کنترل در بحران، پژوهشنامه نظم و امنیت، سال ششم، شماره ۲۳، صص ۱۱۹-۱۴۲.
- محمودی، سید محمد (۱۳۸۲)، نقش سیستم‌های اطلاعاتی در مدیریت شهری، فصلنامه فرهنگ مدیریت، شماره چهارم، پاییز و زمستان، صص ۵۹-۹۲.
- معمارزاده، غلامرضا (۱۳۸۹)، بررسی گام‌های فرایند مدیریت بحران در سازمان، پژوهش‌نامه بحران، شماره ۵۱، بهار، صص ۷۶-۹.
- نوری، امیر، پیمانی اصل، عبدالله و کشفی، سید سعید (۱۳۹۰). الگوی ساختاری مطلوب کلانتری‌ها در رسیدگی به بزهکاری اطفال، فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم (علمی - ترویجی)، شماره نوزدهم، صص ۸۳-۹۷.
- هزار جریبی، جعفر و محبوبی منش، حسین (۱۳۹۱). تولید دانش انتظامی معطوف به ارتباطات علمی بین سازمانی در ناجا. فصلنامه نظم و امنیت انتظامی، سال پنجم، شماره ۲، صص ۱-۲۷.

Ale, M. Toledo, C. Chiotti, O. Galli, M. (2014). A conceptual model and technological support for organizational knowledge management. *Science of Computer Programming*, 95(1): 73-92.

Brickner, Michael S, (2004), Pilot Study: System Model of Situation Awareness: "Sense making"

and Decision Making in Command and Control.

Correia Ann. M, Sarmiento anabela, (2003), Knowledge management: key competences and skills for innovation and competitiveness, The technology and HRM conference on the dual interaction between technology and human resource, France. 19-21 may

Cowan Robin and paal Gert V. D., (2000), Innovation Economy, publication no. Eur 17023 of the commission of European communities Luxembourg, p43.

Johnston. Ron. (2000). Knowledge management t staying in front.

Koraeus, Mats who knows? The use of knowledge management in crisis, (2008), p22, Swedishnational defense college and crismart, crisis management Europe research program, volume 36

Mcleod, Raymand, (1998), Management information systems' Seventhed ' Newjersy ' prentise Hall, pp 15-16.

Newman Brian, Conrad Kunt w., (1999), A Framework for characterizing knowledge management methods, practices, and technologies, the knowledge management theory papers, 20pp

Pfeffer, Karin, Baud. Isa., Denis. Eric, Scott, Dianne, Sydenstricker-Neto, John (2001), Spatial Knowledge Management Tools in Urban Development, N-AERUS: Urban Knowledge in Cities of the South.

Santosus Megan & Surmacz Jon,(2004). The ABCS of knowledge management, Knowledge Management Research Center, <http://www.cio.com/research/> Knowledge based assets.

Wang, Wei-Tsong and Belardo, Salvatore. (2005). Strategic Integration: A Knowledge Management Approach to Crisis Management, Proceedings of the 38th Hawaii International Conference on System Sciences

Zack, M. H, and Mckenney J. L. (1999), Social context and interaction in ongoing computer supported management groups, organization science, 6(4), pp 394-42

Strategic Model of Knowledge Management in Urban Disciplinary Planning

Alireza Yavari¹

Faculty member at Institute of Law enforcement science and social studies

Alireza Haydarnejad

Faculty member at Institute of Law enforcement science and social studies

Abstract

In urban planning based on knowledge management, disciplinary knowledge is considered to be key components in the establishment of sustainable security. On the other hand, knowledge-based urbanization has recently attracted the attention of urban experts, because of that, there are common interests that exist between urban management structures and developmental policies. Therefore, considering the relationship between the concept of technology development and technological advancement in socio-economic with security, the purpose of this paper is to examine the strategy and impact of knowledge management, technology and innovation in accordance with urban conditions and potentials in enhancing security of law enforcement. This paper is written, by reviewing and integrating two trends from the field of management studies with library and documentary methods and utilizing upstream documents, experts' opinions, authoritative scientific and empirical sources, that is done by confirming the factor analysis method and through the SmartPLS software. The population and the statistical sample were selected from 2 groups; first elite groups (14 people) at the level of high-level urban and disciplinary executives for depth interviewing to explore the components and indicators of the model and the second group (sample of 93 people) at the level of law enforcement and urban experts to evaluate the model and complete the questionnaires. In conclusion, the researchers explained the role of five essential components of KM in urban Disciplinary Planning include of “human resources”, “information technology”, “culture”, “leadership” and “structure”, that Compared to the outputs of the model, 85 percent of urban Disciplinary Planning changes are explained by these five variables. Therefore, knowledge management and timely-reliable access to events of the country with the support of modern technologies have been the requirements of law security in urban planning, and by creating knowledge mastery that are the origin of knowledge management, it Can make effective decision-making for planners and law enforcement decision makers, also has a significant role in the quality of urban management.

Keywords: Morphology, Iranian-Islamic cities, Gorgan, identity

¹ .Corresponding Author: a_yavari_77@yahoo.com